

TELEMEDICINE בשירות רפואת עיניים לגילוי מוקדם של רטינופתיה סוכרתית

פרופ' אריה סולומון | רוחמה כהן | ד"ר רפית דרורי
מחוז דרום, מאוחדת

רקע:

- הגורמים העיקריים לעיוורון בעולם הם: פגיעה ברשתית העין בגלל סוכרת, ניוון המקולה תלוית גיל (AMD) וגלאוקומה.
- רטינופתיה סוכרתית – פגיעה ברשתית העין, סיבוך נפוץ בסוכרת.
- כל האנשים עם סוכרת חייבים להיות במעקב רופא עיניים פעם בשנה.
- קימת אוכלוסייה שאינה עומדת במשימה זאת על רקע אי נגישות לרופא עיניים, במיוחד באזורים מרוחקים ממרכזים בהם יש רופא עיניים.
- הוקם מיזם יחודי בקהילה המנגיש את בדיקות העיניים גם למרפאות מרוחקות, בעזרת ניידת הנושאת מצלמה מיוחדת, המצלמת את קרקעית העין של חולי סוכרת.
- הניידת שייכת ל-עמותת "לראות" המנגישה בדיקות עיניים בישראל.

מטרות:

- מעקב אחרי חולי סוכרת אשר אינם מגיעים לבדיקת רופא עיניים פעם בשנה.
- איתור מוקדם ומניעת סיבוכי עיניים, בעיקר פגיעת הסוכרת ברשתית העין, באמצעות מצלמה לבדיקת עיניים, טכנולוגיה חדשה ונוחה.

שיטות:

- בדיקת קרקעית העין באמצעות מצלמה יעודית לקרקעית העין, בהפעלת אופטומטריסט, ללא צורך בהרחבת האישונים ולכן אין צורך במלווה ומותר לנהוג אחרי הבדיקה.
- הצילומים מועברים לפיענוח רופא עיניים, הרופא מזין את ממצאי הבדיקה לתיק הממוחשב, כולל הוראות להמשך טיפול ומעקב.

תוצאות:

- נאספו נתונים מצילומים של 535 נבדקים הסובלים מ-סוכרת. מחודש יוני 2021 ועד סוף 2022.
- **הצילומים חשפו גם פגיעות של מחלות אחרות:** גלאוקומה וניוון מקולה של הגיל המבוגר. עובדה זאת מעלה את ערך השיטה בהיותה כלי לגילוי מוקדם של שתי מחלות נוספות הגורמות לעיוורון.

גילוי מוקדם של מחלות אלו מאפשר לבלום את המחלה, בשלבים מתקדמים יותר קשה לעצור את ההחמרה. נמצאו 56 מקרים של רטינופתיה סוכרתית בדרגות שונות של פגיעה.

חלוקה לפי דרגות חומרה:
דרגה ו-28 מקרים
דרגה וו-15 מקרים
דרגה ווו-9 מקרים
דרגה IV-4 מקרים

34 מקרים של פתולוגיות נוספות:
חשד לגלאוקומה-5 מקרים
ניוון מקולה-26 מקרים
פגיעה ברשתית-4 מקרים

סיכום והמלצות:

- TELEMEDICINE באמצעות מצלמה מהווה חלופה נוחה, לא פולשנית, לבדיקת רופא עיניים, חוסכת הרחבת אישונים, צורך במלווה וזמן יקרה.
- הבדיקה באמצעות המצלמה מאפשרת איתור מוקדם של פגיעה ברשתית העין ומתן טיפול מתאים למניעת החמרה ועיוורון.
- גילוי הפגיעה בכלי הדם בעיניים בחולי הסוכרת, מהווה מדד אבחוני לרופא הסוכרת להערכת אופן הטיפול בחולה.